

Sigrid Kaag, D66:

‘Er bestaat geen vaccin tegen kennisverlies’

‘Een van de grootste crises die we nu in Nederland hebben, draait om kansenongelijkheid. En corona heeft dat meedogenloos bloot gelegd’, legt D66-lijsttrekker Sigrid Kaag de vinger op de zere plek. ‘Een grote crisis, vraagt ook om een rigoureuus en ambitieus antwoord. Daarom willen wij de komende kabinetsperiode €10 miljard extra in het onderwijs steken.’

Sigrid Kaag:
‘Het raakt het
fundament van de
samenleving als
mensen niet mee
kunnen komen.’

Het Nationaal Programma is grotendeels bedoeld om de gevolgen van de coronacrisis op de korte termijn aan te pakken. Wat D66 wil zijn structurele veranderingen. Onze ideeën reiken van kinderopvang tot en met universitair onderwijs.' Sigrid Kaag, demissionair minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, is het afgelopen jaar extra doordrongen geraakt van het belang van kwalitatief voor iedereen toegankelijk onderwijs. 'Alle leraren hebben weer eens laten zien hoe professioneel ze zijn en dat iedereen op hen kan bouwen en kinderen aan hen kan toevertrouwen.' Toch versterkte corona het al bekende beeld van kansenongelijkheid. Fel: 'Functioneel analfabetisme onder 15-jarigen in Nederland. In 2021?! Het raakt het fundament van de samenleving als mensen niet mee kunnen komen. Tegen die tweedeling verzet ik me. Mijn moeder was juf en mijn vader gaf les op een pabo. Ik kreeg met de paplepel ingegoten hoe belangrijk een goede opleiding is. Ik heb kunnen worden wie ik wilde zijn, omdat mijn ouders geloofden in de kracht van het onderwijs. En ik gun dat iedereen.'

GEZONDE WISSELWERKING

Volgens Kaag kun je niet vroeg genoeg beginnen met het bieden van gelijke kansen. Daarom worden de gratis kinderopvang, voorschoolse educatie en peuterspeelzaal samengevoegd tot één geheel, dat bij voorkeur de ruimte deelt met een basisschool. 'Het voordeel is dat kinderen samen opgroeien in een taalrijke omgeving, van elkaar leren en gespecialiseerd personeel al snel aan de slag kan met ontwikkelingsachterstanden. Extra menskracht is nodig op plekken waar de nood het hoogst is. Tijdens een "rijke schooldag", zoals het in onze onderwijsvisie omschreven staat, is er extra aandacht voor taal- en rekenlessen, voor kunst, theater en sport. We willen ons plan voor het gelijktrekken van kansen eerst uitrollen in kansarme wijken.' Ze somt op: extra (top)leraren, betere beloning, minder werk- en regeldruk, kleinere klassen, warme schoollunches – 'want als je honger hebt kun je niet leren' -, inclusief, voor iedereen toegankelijk onderwijs en zorgteams (pedagoog, verpleegkundige, psycholoog en jeugdhulpverlener). 'Door het samen zijn krijg je weer die gezonde wisselwerking tussen culturen en milieus, in plaats van die monomane samenleving die we nu dreigen te worden. We moeten zorgen dat alle scholen dezelfde

kwaliteit bieden, dat waar je ook naar school gaat iedereen dezelfde kansen krijgt. En ook leraren moeten de kans krijgen door studie (Lerarenbeurs) en tijd te groeien in hun vak.'

MEEBETALEN

'Of we daar niet in dit kabinet mee hadden kunnen beginnen? We hebben een forse investering van €2 miljard per jaar in het onderwijs gerealiseerd. Dat was de grootste investering van het huidige kabinet en de grootste sinds vele jaren. Het belangrijkste deel daarvan gaat naar werkdrukverlaging en salarisverhoging, om het beroep van leraar aantrekkelijker te maken. Maar dat was niet genoeg. Bovendien reiken onze ambities verder. Het gaat ook om het verdienvermogen van het land, de banen van de toekomst. Onderwijs is geen kostenpost, net zo min als de rest van de publieke sector.' Daar mogen van D66 de rijkere Nederlanders aan meebetalen door het verhogen van de vermogensbelasting. Ook worden de meest vervuilende bedrijven zwaarder belast in het kader van de klimaatcrisis. 'Alle economen zeggen: je moet je uit deze crisis investeren. Nou, onderwijs lijkt mij de beste investering. Er bestaat nu eenmaal geen vaccin tegen kennisverlies.'

LAATBLOEIERS

D66 pleit voor kosteloze huiswerk- en examenbegeleiding en brede brugklassen voor uitstel van het keuzemoment. Kaag: 'Dat gaat in andere landen ook goed. Bij ons ligt die selectie heel vroeg, waardoor je de laatbloeiers, bijvoorbeeld, door taalachterstand, uitsluit. Dat versterkt het proces van kansenongelijkheid.' De partij wil ook een mindere focus op een diploma met voorgeschreven vakken op hetzelfde niveau. 'Als je het gymnasium aankunt, prima, maar het gaat ook om talent en passie. Dan maar een bepaald vak een niveau lager, als de combinatie maar aansluit bij het vervolgonderwijs. Nu bepaalt je slechtste vak je toekomst. Daar moeten we vanaf.'

Een andere zorg van haar betreft de sociaal-emotionele gevolgen voor scholieren en studenten in het voortgezet onderwijs, mbo en hoger onderwijs. 'We moeten deze groepen scherp in de gaten houden. Het niet met elkaar om kunnen gaan, samen studeren en gezamenlijk ervaringen opdoen voelt als een enorm verlies. We zijn het aan deze generatie verplicht om het herstel, ook met stages, goed te regelen en te zorgen dat hun diploma net zoveel waard is en blijft als die van voor de coronacrisis.' ■